

СТРИЦ МРГУД *у још увијек* *вог* МИКНИЈА

МИНИ! ТО САМ ЈА... МИКИ! ЧУЈ МЕ!

СПАС! ДОЛАЗИ БЕЛКА! ОНА ЋЕ ЗНАТИ ШТА ТРЕБА...

ААААА! ОВО ПОСТАЈЕ КОМПЛИКОВАНО!

ОБЕ СЕ ОНЕСВЕСТИЛЕ! МОЖДА У ДРУГОЈ СОБИ ИМА МИРИШЛАВЕ СОЛИ!

РУКЕ У ВИС... И НИ КОРАКА... ИНАЧЕ... ААААА!

УПОМОГ! ПОЛИЦИЈА! УПОМОГ!

НАД-НЕРВО-ЗНИЦИ ПРОВАЛНИК КОГА САМ ИКАД ВИДЕО!

ТАКО! ПРОШЛО ЈЕ ДВАДЕСЕТ И ЧЕТИРИ ЧАСА! САД, САМ ПРАВИ ХУКАЈУКА ИНДИЈАНАЦ! МОГУ ЛИ ДА СКИНЕМ ОВО? ПА... СВАКАКО!

А САД... ЈЕДНО ДОБРО, ТОГЛМО КУПАЊЕ...

НЕ ЗНАМ ДА Л' ДА УЛАЗИШ У КАДУ, СИ-НОВЧЕ! ВРШИМ ОПИТЕ С ЈЕДНОМ НОВОМ ВРСТОМ ПОЛУСВИРЕПИХ АЛИГАТОРА!

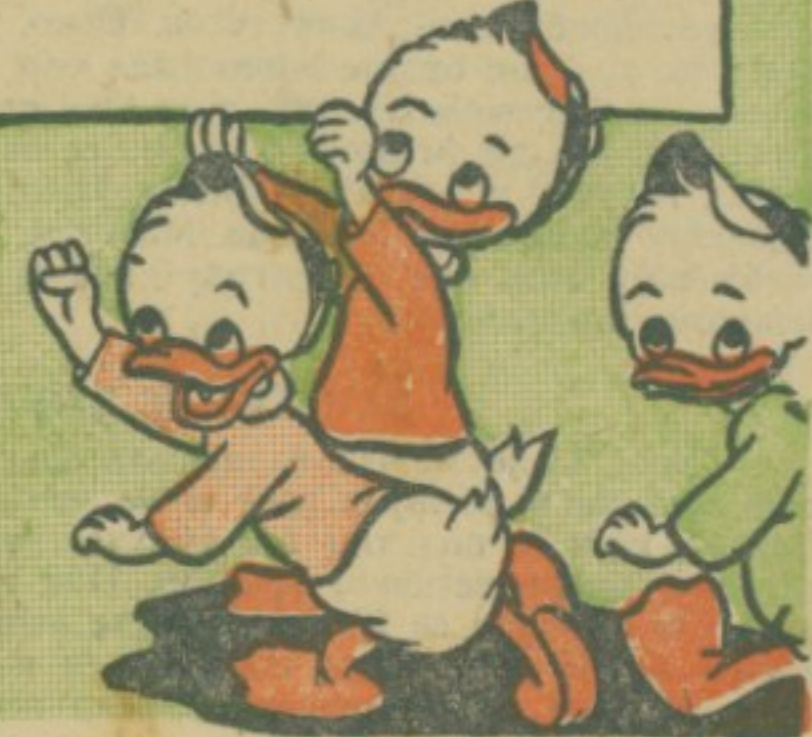
МИЛИНА... БЕБЕ АЛИГАТОРА У КАДИ...

А ТАМО ГДЕ СУ ДЕЦА ОБИЧНО СЕ НАЂЕ И...

... МАЈКА!

У овом броју:

ЈА САМ ПРЕДВОДИО НАПАД НА ПЕРЛ ХАРБУР
ДВОБОЈ НА ЈЕЗЕРУ
О „ЗНАМЕЊИМА“ НА НЕБУ
ТУ НИЈЕ ИСПАЉЕН НИЈЕДАН МЕТАК
СТРИПОВИ: СВЕТАН, МИКИ, ПАЈА, ШУМСКИ ЧОВЕК
И ДРУГЕ ЗАНИМЉИ ВОСТИ

Континенти "пливају"

Колумбов историски пут, који се 1492 године завршио открићем Новог Света, био је за 160 метара краћи од пута који, пловећи његовим трагом, превађују данас бродови. Свакога дана Америка се удаљи од Европе и Африке за један милиметар; за сто година она „отплови“ према западу за читавих 35 метара.

Протекло је тачно сто година откако је први пут примењено да острва могу да се „седе“ и да копнени делови наше планете не леже увек на истом месту. Наиме, пре једног века научници су утврдили да се једно острво на источној обали Гренланда помера према западу и да за годину дана пређе од 15 до 50 метара. Нешто касније, геолог Алфред Вегенер изнео је за оно време невероватно тврђење да не „путују“ само острва, већ и читави континенти, и да се наша Земља још налази „у стању великог немира и сталних промена“. Према његовој теорији, амерички континент био је пре много милиона година део европско-азијског копна, то јест био је везан са западном обалом Европе.

Последњих година, захваљујући савременим методама, геофизичари су потврдили теорију о померању континената. Испитивања су показала да се пре 150 милиона година Енглеска налазила много ближе Екватору. Данас се са сигурношћу може тврдити да је Индија пре неких 70 милиона година лежала јужно од Екватора, а да се пре око 200 милиона година налазила чак у близини Јужног Пола.

И велике египатске пирамиде не стоје тамо где су некад биле саграђене: оне су се, заједно са афричким континентом, помериле према југу. Континенти „пливају“ као пливачка острва на жито-течној подлози. У Старом веку, Месински Мореуз био је широк нешто преко два километра; данас то растојање износи 3,3 километра. Сличан је случај и са Гибралтаром. Између европске и афричке гибралтарске обале налази се некад бучан брзак, јер су континенти били ближе један другоме. Данас је тај мореуз знатно шири, јер је Африка „отпловила“ према југу.

И у унутрашњости појединих континената, током хиљада столећа, догађале су се знатне промене. Тако је Северно Море постало тек пре 12.000 година. Његово дно било је раније ниска равнина кроз коју је текла река Рајна, да би се ушла у океан тек негде у близини Шкотске. Док се данашња француска, холандска и немачка обала Северног Мора спуштала, из њега се дизала Скандинавија.

Индија се, као што смо већ поменули, стално померала на север и приближала се уз азијски континент. Научници претпостављају да је она својим притиском проузроковала издицање Тибета. Африка се распадала на вишачама: Мадагаскар је већ изгубила, а Арабско Полуострво полако се „ослобађа“. И Њујорк тоне у Атлантук; за последњих четрдесет година он се спустио за десет сантиметара. Међутим, изгледа да у јужном делу Тихог Океана настаје нов континент: западно од Хаваја морско дно се уздигло за 3.450 метара.

Поморанце и лимунови на истом грбењу

Група стручњака са универзитета у Калифорнији успела је да истовремено добије на једном дрвету лимунове и поморанце. То су постигли на тај начин што су на лимуново стабло накаливали једну врсту поморанце у врло оштром плодом. Др Луис Ериксон, стручњак, експерименталне агрономске станице овог универзитета, изјавио је да овим експериментом научници желе, између осталог, да утврде како се у поморанци наго, млада лимуновска киселина. Ако им то пође за руком, онда ће бити могуће наћи начин за регулисање киселости воћа.

ПРИСТАНИШТЕ УСРЕД МОРА

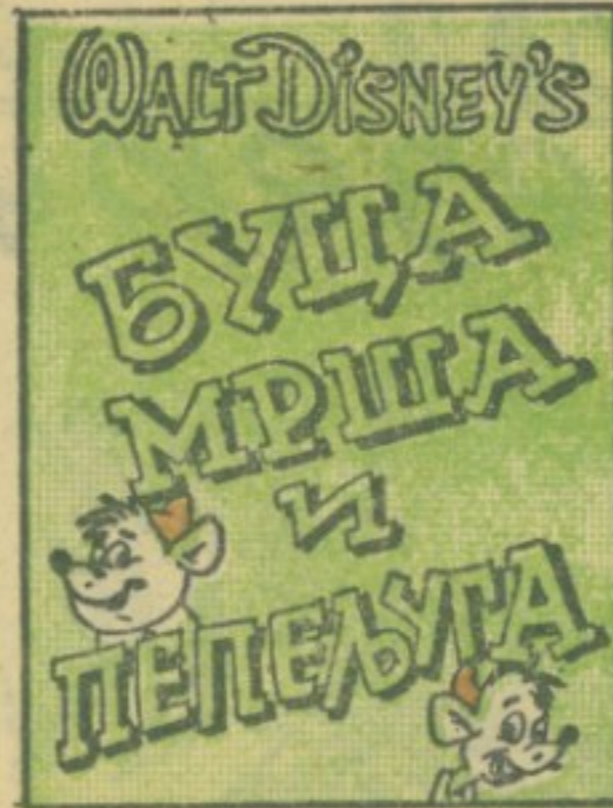
Пливајуће пристаниште за угорар и истовар петролеја и нафте биће изграђено на две мње од француске обале, између Лоријана и острва Гроа. Овај уређај, чије се пројектовање на основу потпуно нових метода налази у већ поодмаклој фази, биће у стању да прима чак и гигантске бродове-цистерне који се сада граде. Пливајуће пристаниште биће са обалом повезано нафтоводом, који ће се настављати до велике рафинерије у околини Лоријана.

ТЕЛЕДИРИГОВАНЕ ИГРАЧКЕ

Деца ће ускоро добити прве електронске играчке. На једном конкурс у Паризу, приказан је не само „систеркар“, аутомобил којим се управља из даљине посредством једне фотоелектричне ћелије, већ и „делепаркинг“ — гаража са боксовима постављеним један изнад другог у које се смештају овакви аутомобили.

РАДАР БЕЗ ЕКРАНА

У Америци је израђена једна нова врста радара за осматрања у ноћи и по неповољном времену. Главни новитет је — елиминација екрана. Пријем се врши слушатицом, помоћу акустичких сигнала. Таквим апаратом могу се равниковати људи од копа у покрету. Он открива човека на даљини од 800 метара, с могућношћу грешке од највише осам метара. Цео апарат, заједно с касетом, тежак је дванаест килограма.

Давно »иронашлик

Столећима се човек бори против врућине. Нека примитивна племена су, например, градила колибе тако да су биле на ударцу ветрова, или бар струјања ваздуха, а преко улаза су стављали асуре од трске које су прскали водом, стварајући на тај начин

примитивни уређај за расхлађивање, претечу ове модерне направе.

ЗРНО ПО ЗРНО...

Један од најстаријих активних новчаних улога у свету налази се у Мидлтауну, у америчкој држави Конектикет. Улагач је 1884 године ставио у банку 26 долара и до 1 јануара ове године није ништа подизао. Тога дана његова уштеђевина износила је 3.077 долара.

КРОЗ ЖИВОТ И ШКОЛУ

Васпитање геце у старој Грчкој

У старој Грчкој посвећивана је велика пажња васпитању деце, те ћемо овде укратко изнети како су се деца у то давно време одгајивала. Када би се родно сир, онда би се врата куће окитила маслиновим гранчицама, а кад би се родила кћи врата би се окитила вуњеним вршцама.

Отац је одлучивао да ли ће се дете школовати. Ако је то одлучно, онда би се дете пети дан ставило под заштиту кућних богова, и то на тај начин што би се свечано носило око кућног огњишта.

Дете је добијало име кад би имало десет дана. Најстарији син добијао је обично име свота деда, а најстарија кћи бабино име. Девочица је обично расла у кући поред мајке и дадиње; дечак се поверавао старијем искуснијем робу, а у седмој години почињао је да похађа школу.

Читање, писање и рачунање учили се код учитеља. Примери за писање узимани су из песама угледних песника. Велика пажња посвећивана је певању и музици. Од музичких инструмената највише је употребљавана лира. Свирањем у фрулу бавиле су се девојке, а свирало се често удвоје. Оно је упражњавано и као занат. Теже инструменте обично су учили талентованији ђаци, који су се спремали да постану виртуози. Наставни програм доцније је проширен: уведена је аритметика, реторика, тактика итд. Софисти који су подучавали ђаке чинили су то за велике награде. Ђаци су слушали предавања филозофа у гимназијама, које су раније употребљаване обично за вежбе. За време највећег процвата, у Атини су постојале три гимназије.

Телесне вежбе биле су: трчање, рвање, скакање, бацање диска и копча. Ђаци су вежбали голи, а тело им је било намазано уљем.

Васпитање омладине у старој Грчкој обично је била приватна ствар, сем у Спарти и на Криту, где се о томе бринула држава.

Бржи од газеле

Сматра се да је салуки, витки азијски пас, прва још жива врста пса коју је човек учио да лови. Он с лакоћом пости-

же брзину од 64 километра на сат и у стању је да стигне чак и газелу.

КОЛИБРИ СМАЊИЛИ ПРОИЗВОДЊУ НАФТЕ

Рафинерија нафте у јужној Калифорнији недавно је подбацила у производњи готово за половину нормалног капацитета. Кад су се стручњаци заинтересовали за овај необичан случај, установили су да је томе узрок једна птица калибри, која је свила гнездо и излегла младе у главној славини. Производња је нормализована тек кад је птичја породица одлетела.

»Мачка« и »миш«

Највећи глодар на земљи је капибара, која живи у Јужној Америци. Она је тешка и до 46 килограма. Као и њен ма-

Јушни рођак миш, и капибара мора стално да се чува од животиња из породице мачака, само што су то овде кугуари и јагуари, који је нарочито много дове.

И НЕ ЗНАМО КОЛИКО ПЕШАЧИМО

Човек препешачи у животу око 100.000 километара. То значи да би он за то време,

идући у једном правцу, обišао Земљину куглу нешто више од два и по пута.

ДРВО КОЈЕ НАЈБРЖЕ РАСТЕ

За дрво које најбрже расте сматра се eucalyptus saligna из Уганде, у Централној Африци, које је у стању да за две године достигне висину од четрнаест метара. Бамбус може

ва то време да израсте још више, али њега ботаника не сматра дрветом. Познати су случајеви кад је бамбус растао 41 сантиметар дневно. Такви бамбуси достигали су висину од 37 метара.

И ЛАК И ТЕЖАК ЗА УЧЕЊЕ

Кинески језик се сматра за један од најлакших за учење. За разлику од већине других језика, он нема глаголске промене, нема разних чланова који стоје уз именице, као ни посебне облике за једнину и множину, садашњост и будућност. Он нема ни мушког и женског рода. Највећу тешкоћу у учењу задају тонови. Мандарински, најраспрострањенији говорни дијалект, има четири тона, који завањацима задају велике тешкоће.

ДОВОЈНАТЕЗЕРУ

Руски природњак, истраживач и ловац Иван Валентинов провео је извесно време у Етиопији, проучавајући њен животињски свет. По повратку с пута, Валентинов је објавио серију занимљивих чланака под насловом „Записи из Етиопије“.

Вечерњи ветар мрсио је дугу, седу браду предводника наше мале ловачке експедиције, Савића. Он је ступао чврстим, сигурним кораком, а његово здепасто, нешто погурено тело одисало је снагом и окретношћу. Савић је добро познавао овај крај, био је изврстан стрелац, умео је боље него ико да открије и прати траг дивљачи. Волео сам да идем с њим у лов, поверавајући се потпуно његовом знању и инстинкту, који се у њему развио током дугих година проведених у овој земљи.

Србин по рођењу, Савић је пре четрдесет година напустио своју земљу после једног крвавог сукоба са скупљачима пореза. Судбина га је бацила у Етиопију. Ту се прихватио свега што је могло да донесе какву зараду: био је горосеча, радио је на друмовима, обрађивао земљу коју је узимао у наплату. Покушао је и да тргује, али је у трговини изгубио све што је ранијих година успео да стекне. Оженио се Етиопљанком и његова деца нису се ни по чему разликовала од Етиопљана: била су црна, гриваве косе, дебелих усана и, на велику очеву жалост, нису знала ни речи српски.

Други мој стални сапутник, који је овом приликом остао да чува наш мали логор, био је Етиопљанин Нулсагет, један мршав, висок старац. Та два човека знала су се већ одавно. Наиме, пре петнаест година Савић је спасао Нулсагету живот. Нулсагет је тада био роб (ропство је у Етиопији укинута тек 1942 године) и његов господар био га је, због „непослушности“, осудио на смрт бичевањем. Савић, који се случајно нашао у том селу, истргао га је из руку оних који су имали да изврше казну, заштитивши га да ће их све побити из пушке. Али, закон је био на страни господара и Савић је морао да исплати робовласнику онолико кофице је он некад дао за Нулсагета. Отада је Нулсагет свуда ишао за својим спасиоцем.

Над језером се дизада лака магла. Тамно шипраже надносило се над водом, као да прислушкује шапат сањивих таласа. Полегла по дрном, полутрулом стаблу које напола лежи у води, надувши бели врат, громко је закректала велика жаба. Задрхтао сам од тог неочекиваног звука.

Протекла су два мучна часа испуњена чекањем. И ево, бешумно као сенка, на стави која води до језера појавила се мала, грациозна антилопа „дик-дик“. Оштри, као завртањ увинути рогови красе јој главу. Неколико секунди стајала је неодлучно, прислушкивала и влажним ноздрвама њушила ваздух. Ветар је дувао према нама и она није могла да открије наше присуство, иако смо били свега неколико метара од ње. Велике антило-

пине очи, сличне зрелим шљивама, блеснуле би неким љубичастим сјајем кад год би покренула главу. Округласте уши стално су се мицале, довећи шумове уснуле шумле. Начинила је неколико опрезних корака и приближила се језеру. За њом, исто тако тихо, појавило се још неколико антилопа и без иједног шума жудно пришле води. Ове плашљиве животиње избегавају шуму и само их жеђ може нагнати да напусте отворену степену, где им оштре очи и брзе ноге служе као заштита од свих опасности. Нисмо припуцали на њих: била је то одвишне ситуација дивљачи.

Неочекивано, антилопе су нагло дигле главе. Ослушкивале су неколико тренутака, док су се с њихових мокрих њушки сливале крупне капи воде. Поглед вође чопора трудио се да провикне кроз густу зелени зид. Његове танке ноздрве су подрхтавале, читајући по мирисима тајанствену књигу шуме. Наједном је у плашеном фркну и, муњевито се обрнувши, једним скоком

нестао у шипражју. Остале животиње журнуле су за њим и изгубиле се као црне сенке. Али, убрзо је танак, продоран крик једне антилопе разбио ноћну тишину. За њим се зачула потмула рика леопарда: лукави ловац стигао је своју жртву. Савић ме само погледа и згодније намести пушку.

Сјајна, готово дрхтава трака светлости падала је преко уснулог језера. Веома ретко, понека би жаба плеснула по води и месечева светлост весело би заиграла на круговима који би се лагано разилазили. Ваздух је мирисао воденим биљем и маховином. Од језера се ширила хладноћа и ми смо се несвесно приближали уз камен, још топао од дневне жаре. Супротна обала изгледала је далека и мртва. Недалеко од нас бућнуло је у воду нешто тешко и опет је завладала тишина.

Савић ме опрезно ловуче за рукав и главом показа према стази: крај саме воде, погледа упереног у језеро, стајао

ПЕШАК ИЗ ИНАТА

Огорчен неучтивом трамвајских службеника у шведском месту Елскилсту, тамошњи становник Вернер Ниман зарекао се још пре двадесет година да се никад више неће возити трамвајем. Ма какво било време, лепо или ружно, снег или киша, он отада пешице иде на посао и натраг. Из дана у дан, у току последње две деценије, он је препешачио 50.000 километара и тиме уштедео 5500 круна. Вернер Ниман има сада 70 година.

И ВИШИ И ТЕЖИ

Писали смо о томе да су данашња деца интелигентнија него што су била деца ранијих генерација, а сад се тврди да су она постала и виша и тежа. Руководилац школске лекарске службе у Ливерпулу професор Семпл у свом извештају каже да су данашњи 12-годишњи дечаци тешки просечно 38,6 килограма, односно 8,6 килограма више од својих очева у истим годинама живота. Просечна тежина девојчица износи 40 килограма, тј. осам килограма више него у 1911 години.

је огроман леопард. Била је то лепа животиња, жућкастог крзна посутог црним пегима. Дугачак реп, савијен у полу-круг и са црном кићанком на врху, готово му је додиривао земљу. Зевнуо је, откривши велике беле очњаче, и громко се протегао. Затим се нагнуо и стао да пије, опрезно, као мачка, захватајући воду језицом. Старајући се да не окваси шапе, истегао је врат, тако да су му лопатиче под којом високо искочиле и готово се додиривале.

Био нам је сасвим близу. Савић је опрезно, не правећи ни најмањи шум, подигао пушку и стао да циља. Ја се нисам мицало, бојећи се да не уплашим леопарда. Али, Савић није стигао да опали: пред самом њушком звери вода се изненада запенила и из ње је изорнула огромна зубата чељуст. Један тренутак само — и глава пегасте звери нашла се у чељустима крокодила.

С дивљим риком, леопард је отскочио уназад. Мрко тело крокодила, покривено оклопом од рожнатих плоча, појавило се ван воде. Није било мање од десет метара. С његове уске, сивозелене главе висило је водено биље и цедила се вода. Дуги бели зуби забавали су се све јаче у главу и врат шумоке звери. Из придављеног леопардовог грла једва је избијало љутило, промукло хриптање. Он се очајнички отимао из крокодилове чељуст, гребао канџама њушку водене немани и покушавао да га извуче на суво. Али, сви леопардови напори били су узалудни. Тек што је избезумљена животиња престала да се предњим шапама опире о земљу, крокодил ју је повукао у језеро. Изглед огромног чудовишта са испупченим, стакластим очима, које је у својим чељустима, као какав орах, држало леопардову главу, уливао је ужас и одвратност. Посматрао сам битку зауставивши дах и нисам био у стању да одвратим поглед од те страшне слике.

Избезумљен од страха, леопард је начинио још један очајнички скок, упола извуквши из воде свог непријатеља. За тренутак сам угледао бео крокодилов трбух, његове шапе, а затим су обе животиње нестале испод воде.

После неколико секунди, над површином се поново појавила мокра леопардова глава. Он је јаросно рекао, жудно хватајући ваздух. По свему судећи, успело му је да грчевитим трзајима истргне своју главу из крокодилових чељуст. Изгледало је да се спасао. Међутим, он је изненада громко рикнуо, окренуо главу и свирепо искозио зубе, као да је хтео да зграби невидљивог непријатеља, и... нестао под водом.

У ваздух је полетео дугачки, уски крокодилов реп, бризнули су млазеви воде и све се утишало. Само једва приметни кругови, који су се лагано ширжили по глаткој површини језера, говорили су о трагедији која се тек одиграла. Месец је и даље мирно сјајао из бездне дубине неба, а црна ћутљива шума непомицно је стајала над водом.

Те ноћи нисмо имали среће у лову, али ја нисам жалио: такву скривену слику из живота прашуме човек може да види само једном у животу.

Воле слаткише

Становници Колумбије важе за највеће потрошаче шећера у свету. Сваки становник ове

земље поједе годишње просечно 67 килограма шећера.

ЦИНОВСКИ ТАЛАС

Стручњаци често наводе 19 метара као највећу висину коју морски таласи могу да достигну. Па ипак, на Тихом Океану, 7 фебруара 1933 године, за време једне олује која је достигла брзину од 120 ки-

лометара на сат, амерички брод „Рамапо“ забележио је да је висина једног таласа, од подножја до горње ивице, износила 35 метара!

„ЈЕЗИК“ ПЧЕЛА

Пчеле се споразумевају међу собом помоћу веома чудних и сложених „игара“. Њима пчеле-извидници обавештавају рој о месту где има хране, или где би нови рој могао

да се смести. Неки научници, који су дуже времена посматрали ове игре, научили су и да их разумеју, да преводе „језик“ пчела.

ГИБРАЛТАР У ОПАСНОСТИ

Гибралтар се постепено смањује, јер га морски таласи спирају и стално односе комад по комад стене. Једног дана 1935 године он је одједном изгубио преко 600 тона стена и земље, који су се одронили у море.

ЗАИСТА БЕСПОСЛИЧАРИ

Године 1948, основано је у САД Удружење вектуриста, које данас броји око 250 чланова. Удружење, које има и свој лист, бави се скупљањем разних дрегнулија са старих тролџбуса и аутобуса.

О „Знамењима“ НА НЕБУ

описа који је Сава оставио. Болид заиста изгледа као огњена прута, а поређење са снопом наводи на закључак да је он био веома велики или вишеструк. Услед јаког усјања, болид често експлодира у ваздуху, па отуда тресак од којег су се затресли Високи Дечани. Ни поређење са Сунцем није претерано, јер има болида који се виде при пуној сунчаној светлости, усред дана.

О једном таквом болиду, виђеном у Колумбији, прича чувени природњак и путник Александар Хумболт. Хумболтов болид био је толико сјајан да је по дану осветлио собу, иако је Сунце стајало високо на небу и није било заклоњено облацима. Сличног сјаја био је и болид који је једне ноћи угледао наш Јосиф Панчић, јер наводи да је при његовој светлости могао читати белешке које су му се случајно нашле у руци.

Када је 17 августа 1794 дечански игуман Данило пошао на дуги пут у Јерусалим, на служби у манастиру остао је поп Сава. Тачно два месеца касније догодила се једна необична појава, коју је поп Сава посматрао и о њој у једној рукописној књизи — најалост изгорелој у београдској Народној библиотеци 1941 — записао следеће:

„И видосмо знамење бојје на небу, или у ваздуху, огњен знад цркве од истока према западу, као велики сноп, и иђаше од Пјеша, онда пуче, све Дечане затресе се, 17 дана месеца октобра, увече око јавице, уочи светога Луке, и сва црква сјаде се као Сунце“.

Знамење које је видео поп Сава био је обичан болид — не сасвим обичан само утолико што је био веома сјајан, пошто је као Сунце осветлило цркву. Ово се са сигурношћу може закључити из испривог

описа, и поред доста претеривања и маште, јер је свакоко није лично посматрао, него о њој слушао од других, који су своје казивање допунили разним произвољним и фантастичним тумачењима. Данило описује како је бугарски владар Шишман, господар Видина, упао с војском у Србију у намери да опљачка архиепископију у Пећи, у којој је тада било много блага и разних драгоцености. Чим је чуо за ово, краљ Милутин по-

да се при сусрету две војске појавио један веома сјајан болид. Стуб који силази с неба и пламене луче довољно јаке да осветљавају лица присутних, потпуно одговарају изгледу болида према многобројним описима очевидца, па и оних из најновијег времена. А што се тиче наоружаних огње-

њени људи са оружјем у рукама и са великом жестином гоњаху их, секући њихове пукове“. Преплашени, видели своју пропаст, Шишманови војници, међу којима је, изгледа, било доста Татара, дадоше се у бекство, — наставља Данило — док их је Милутин у стопу гонио све до Видина. Шишман се спасао пребегавши преко Дунава. То је било око 1290 године. Ако изоставимо оно што спада у област маште, остаје

них људи који су гонили бугарску војску, то су уствари били Милутинови војници, који се, изгледа, нису уплашили од ове необичне појаве као њихови непријатељи.

Постоји још један запис о појави сличне природе. Из манастира Раванице (Врдника) 1. априла 1727. видело се „неко знамење од запада, као огњени стуб који је врло јако сјајао и трајао три часа; потом нас заклоњи облак“ — завршава непознати писац овога записа. Огњени стуб би морао бити болид, али је мало чудно што хроничар вели да се видео три часа, јер се болид види само веома кратко време, неколико тренутака. Могућно је, међутим, да је у питању болид који је за собом оставио светлост траг, реп, па се овај траг толико дуго видео на небу, док је сам болид брзо ишчезао. Неуки посматрач, који је овакву појаву свакако први пут у животу угледао, није уочио нити забележио разлику између самог болида и његовог репа.

Слично се може закључити и о појави која се видела на дан 12. јуна 1738. То је била као нека велика и црна змија, коју је после навесног времена заклоњио облак. Траг који остављају болиди може бити и при, по дану, а види се понекад доста дуго. Забележен је случај да се траг болида видео 17 минута, па чак и готово читав час. Иако у почетку углавном прав, ако дуго остане у ваздуху траг се због ветра искриви, те зато може изгледати вијугав као змија. Онај који је забележио ову појаву свакако није видео сам болид, него његов траг, те зато није ни могао јасније да се изрази.

Има болида који само пролете кроз Земљину атмосферу, па се поново изгубе у међупланетарном простору. Али,

неки од њих, ако им брзина није довољно велика, падну на Земљу. То су онда метеорити или метеорско камење. Уопште узев, падање метеорита, нарочито мањих, доста је честа појава, али се ипак ретко догађа да два или више метеорита падну на једну одређену, ограничену област на Земљи. Зато заслужују пажњу сви они који су пали у нашим крајевима. Било их је више у току протеклих векова. Свакако да многи од њих нису забележени, или су забелешке о њима пропале и тако нам остале непознате. Али, ево шта кажу познати подаци о падању метеорита код нас.

На један рукопис цркве у Чајничу неко је ставио следећи запис: „Да се зна када паде камење из неба месеца септембра шести дан 1651. Многа камења паде, а неко од по четрдесет ока“. Ово је највећи метеорит који је пао у нашој земљи, а о коме имамо нешто поузданије податке. Он је био знатно већи од оног чувеног метеорита који се распао над Француском 1803. године, а који је коначно уверио научни свет да метеорити падају из васионског простора, а не долазе однекуд са Земље, као што су многи мислили вековима пре тога. Највећи комад овог метеорита био је тежак само десет килограма. И метеорит о коме се говори у нашем запису морао се распасти у ваздуху, као толики други, пошто је, према писцу, пало много комада.

Нешто мањи био је метеорит који је пао 16. маја 1751 у Хрватској, код Храшине, а који је у науци познат под именом „загребачко гвожђе“, јер је гвожђе његов главни састојак.

У Србији је изазвао велику узбуну сокобањски метеорит, који је пао 1. октобра 1877. Комисија која га је испитивала, а у којој су били наши тада најчувенији природњаци: Јосиф Панчић, Љубомир Клерић и Сима Лоазанић, сакупила је више његових комада, од којих је највећи мерио 38 килограма. Пошто је то било у време борби с Турцима, народ је причао како је и раније за време ратова падало из неба врло камење (метеорити су усјајани кад падну, услед трепња о ваздух).

После само дваест година, опет се над Србијом зачула снажна експлозија. То је био јелички метеорит, који је пао 19. новембра 1889 у близини Чаčka. Од његове експлозије у Чаčku су се тресли прозори, претрашени народ бежао је из града и узбуна се доста дуго није стишала. Неки су и

у Београду чули ову експлозију. Међутим, највећи нађени комад није био тежи од три килограма.

ТУСКАРОРА ИНДИЈАНСКИ ПИРИНАЧ

Кубано јаје умесџо чека

Свима је познато да се пиринач још од памтивека гаји у Индији, Кини и Јапану, али ретко ко зна да је он некад био основна храна многих индијанских племена Северне Америке. Њиме су се хранили нама, по Куперовим романцима, још из детињства познати Сијуски и Алгонгини. Додуше, Индијанци нису скупили свој „пиринач“ с биљака из рода „ориза“, коме припада наш пиринач, већ с неког другог, дивљег растинья.

Индијанско име те биљке је тускарора, док је Американци обично називају „дивљи пиринач“. Тускарора је некад била широко распрострањена у Северној Америци, док је у Јужној вије било. Слично трски, на коју, уосталом, веома личи,

тускарора расте у водама са спорим током, углавном у језерима и великим барама. Дубина места на којима се може наћи обично износи од пола до два и по метра.

За разлику од трске, тускарора је једногодишња биљка, али она се тако лако размножава сама од себе да се на једном месту може наћи на десетине хиљада. Отприлике пре 150 година, Индијанци су засејали њоме неколико језера и отада она тамо стално расте, и поред тога што се за њу нико не стара.

До доласка Европљана у Америку, Индијанци су обављали жетву веома једноставно: кад би пиринач узрео, девојке би се чамцима извезле на језеро и истресале зрела зрна непосредно у чамцац, ређе у плетене корпе. На обали их је

сачекивало читаво племе, које је преузимало зрно, сушило га на нарочитим рамовима, понекад над димом, или га „пржило“ у великим коловима. Затим се тако осушено зрнење газило ногама, да би се ослободило љуске, и најзад вејало. Индијанци никад нису млели зрнење тускароре, већ су од њега правили чорбу с месом или слатку кашу са соком једне нарочите биљке. За време неродних година, кад би пиринач било мало, предузимали су нарочите мере да га заштите од птица и ветра. Тек што би зрна почела да једре, они су везивали класје тускароре у мале снопове и, тако везано, остављали га да дозри. Свако племе, а понекад и свака породица, везивало је снопове на посебан начин, да би касније, кад дође жетва, могло да распозна „свој“ пиринач. Да би се једна породица прехранила било јој је потребно од 400 до 1.200 снопова.

Времена кад су индијанска племена жела пиринач неvezан у снопове давно су прошла; данас њихови малобројни потоци не заборављају ниједан клас и брижљиво везују снопове на својим малим „њивама“, које се још понегде могу наћи у индијанским резерватима. Јер, тускарора, биљка која је некад хранила хиљаде и хиљаде Индијанаца, постаје све ређе у настањеним крајевима, тако да се може рећи да ће је за неколико година потпуно нестати.

Многе банке у Енглеској имају читаве збирке предмета који су им били поднети на исплату уместо чекова и која, донекле бар, показују да и „вездржљиви Енглеци“ воле да се нашале чак и у тако озбиљним стварима као што су новчани послови. Наиме, у Енглеској не постоји изричит пропис по коме би власници чековних рачуна своје налоге за исплату морали да испишу само на папиру. Према томе, чек може да буде написан на било каквом материјалу само ако је на њ — овај услов мора бити испуњен — налепљена поштанска марка од два пензија.

Ту „дупу“ у прописима о чеку искористио је многи да би на рачун својих банака правили шале. Занимљиво је да и чиновници по банкама радо прихватају шагу и од необичних чекова праве збирке, на које су често веома поносни. Тако се у трезору једне лондонске банке, између осталих предмета, налази и палица за крикет која носи потпис једног мајора енглеске војске. О овом „чеку“ у банци ће вам испричати читаву причу. Случај се догодио пред крај Другог светског рата. Враћајући се са отсуства натраг на континент, мајор је на железничкој станици дао једном овом познанику оштећену палицу за крикет, молени га да је однесе да се поправи. Кад се машино за чеп да му да чек којим ће платити оправку, приметно је да је заборавио своју чековну књижицу. Мајор је тада исписао чеков: налог на крајем делу па-

лице, оном који је приликом оправке морао да спадне, и залепио на њега марку. Пошто је оправку платио, мајстор је једнострано однео у банку онај њен део на ком је „чек“ био исписан и исплатно одговарајућу своту.

Енглески мњикевник и посланик Доњег дома сер Ален Херберт сјао је својој банци најразноврсније „чекове“. Међу њима се може наћи и једна етикета са боце за бренд, једна платнена сервијета и — једно јаје. Овим јајетом платио је Херберт, у време радиониране расподеле намирница, један ручак у ресторану Доњег дома. Пошто је пословођа ресторана оклевао да прими јаје-чек, бојећи се да ће се разбити пре но што стигне до банке, сер Херберт му је предложио да јаје најпре окува и тако се осигура од евентуалне штете. Тако је и било учињено и данас се ово јаје чува у трезорима банке не само као покриће за исплату новца, већ и као један од ретких „чекова“.

Шале са чековима не дозвољавају себи само „Енглеци с острва“, већ и они који живе у разним енглеским поселима. Тако је један енглески фармер у Њасленду, кад је дошло време да плати годишњи порез, послао пореској управи једну убојену свињу беле длаке на чијем је буту дрвеним бојом исписао налог за исплату и прилепљено прописану марку. Пореска управа превезла је свињу у банку и исплатила „чек“. О даљој судбини овог заиста необичног чека није нам, најалост, ништа познато.

Тодине 1909, кад је просечен Панамски Канал, створено је језеро Баро Колорадо, на тај начин што је водена корита Рио Чагрес заустављена вештачком браном. Стално повећање нивоа воде натерало је тропске животиње да се повуку у унутрашњост, од којих су неке морале да се попу на висок плато острва које је том приликом образовано у језеру. Ту, на 15 квадратних километара, биљни и животињски свет проузгојава. Пуме, тиграсте мачке, америчке дивље свиње, птице тукани, капушињски мајмуни и црни дрекавици, коралне змије и разне друге животиње — све се то стекло на релативно малом простору и претставља данас за природњаке-истраживаче непроцењиву ризицу.

У време просецања Панамског Канала, маларија је косила раднике. Један од многих који су били послати да се боре против ње био је и млади природњак Зетек. Његовим заузимањем, острвце је, 1923, проглашено резерватом за научна истраживања и већ више од три деценије на тој

вори имају јаке гвоздене решетке, а врата се пажљиво закључавају.

У великој трпезарији, у било које доба године човек да нађе, наћи ће на окупу доста научника. Док се на столу у средини служи јело, столони поред видова пуми су тегли са шпиритусом, из којих гледају својим мртвим очима ужасне змије отровнице.

Истовремено с богатствима природе, острво крије опасне човекове непријатеље. Један од њих је крволочна пума или кугуар. Догађа се да човек крене у лов на ретке печурке и да набаса на пуму. У таквом случају, није препоручљиво ни бежати ни нападати је. Треба се само умирити и оштро уперити поглед у њене очи. Тада, веровално или не, животиња наставља пут без кавге.

Шездесет пет километара узаних стаза бразда ово дивље острво стрмих обала.

Један од његових посетилаца водио је са истакнутим америчким природњаком др Шнирлом овакав разговор.

— Желео бих да видим неку колонију мрва-ратника, — рекао је дошљак.

— Али, њих је тешко открити, — одговорио је научник. — А и кад их откријете, зачас вам се опет изгубе из вида.

Човеку је било чудно како је могуће изгубити из вида колонију од 60.000 или више мрва, но убрзо се у то и сам уверио. Др Шнирл му је показао трану с једном таквом колонијом коју овај није могао да примети. Тек кад је очи савиши приближио грани, открио је дуг ред савиши ситних мрва.

Пошто мрваље колоније живе на окупу, да би их разликовао једну од друге природњак Шнирл обележава матицу сваке колоније ситњим зарезом на глави. Мада је то необично

тежак посао, он је успео да прати живот једне колоније пуми пет година. Занимљиво је да су мрва-ратници слепи. Они се крећу за матицом, коју разазнају по мирису.

Острво на језеру Баро Колорадо претставља идеално место за изучавање живота мрва, јер вода која их окружује не дозвољава миграцију. И не само за изучавање мрва. Зато што нема људских насеља и модерног саобраћаја, све животиње живе као у тропској области чија је првобитна природа остала нетакнута. Све што

је човек донео на острво налази се прикривено у кућицама од стабала која су ту расла и за које би се рекло да су изникле из земље. Постоје нарочите, скривене филмске камере које аутоматски снимају већу животињу чим ступи на „брисани простор“. У овој тропској лабораторији под ведрим небом човек се веома мало појављује пред очима њених „староседелаца“, али се нигде није прикупило толико научних података као овде, на острву језера Баро Колорадо.

Свејски рекорд за хеликоптере

Као што пилоти авиона или једрилица постижу светске рекорде, тако се и пилоти хеликоптера труде да постигну најбоље резултате на свету. Недавно је на аеродрому у близини Варшаве пилот тамошњег аеро-клуба инж. Рикард Витковски забележио нов светски рекорд за хеликоптере, попевши се на висину од 3.000 метара за свега 7,41 минута.

ПАДОБРАНОМ НА ЈУЖНИ ПОЛ

Ричард Патон, Американац, недавно је постигао редак рекорд и за то добио високо одликовање. Наиме, он је први човек на свету који је успео да се падобраном спусти на сам Јужни Пол.

ЦЕПНИ ТЕЛЕФОН

Ускоро ће у САД бити пуштен у продају цепни телефон, који неће бити већи од кутије за цигарете. Помоћу малог пријемника и отпремника, сопственик телефона моћи ће да разговара с пријатељима, ма где се они налазили.

МИРИСАВО МАСТИЛО

У Америци је пуштено у продају специјално мастило, намењено ученицима основних школа и гимназија. Ово мастило мириси на поморанџу, лимун или јагоде.

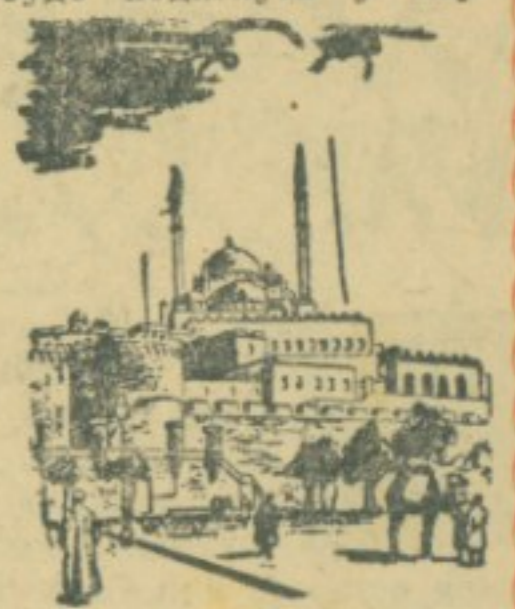
ФРАНЦУСКИ ТУРИЗАМ У ОПАДАЊУ

Последња година била је веома неповољна за француски туризам. Од јуна 1956 до јуна 1957 прилив страних туриста показао је опадање од 5 одсто. Нарочито је опао број америчких туриста — за 19 одсто у односу на претходну годину. С друге стране, и број домаћих туриста био је мањи него прошлих година.

ВЕРОВАТИ ИЛИ НЕ...

ДОСЕТИО СЕ

Пре но што је почео да гради данас чувену тврђаву у Каиру, која је имала да буде његова резиденција, султан Саладин је желео да она буде подигнута у нај-

здравијем делу града. Било му је предложено неколико таквих места. Пре но што је донео коначну одлуку, султан је на свако од тих места ставио по велики комад свежег говеђег меса и најзад се одлучио за оно на коме је месо најкрасније почело да се квари.

ЧОВЕК С НАЛПОКРЕТЉИВИЈИМ УШИМА

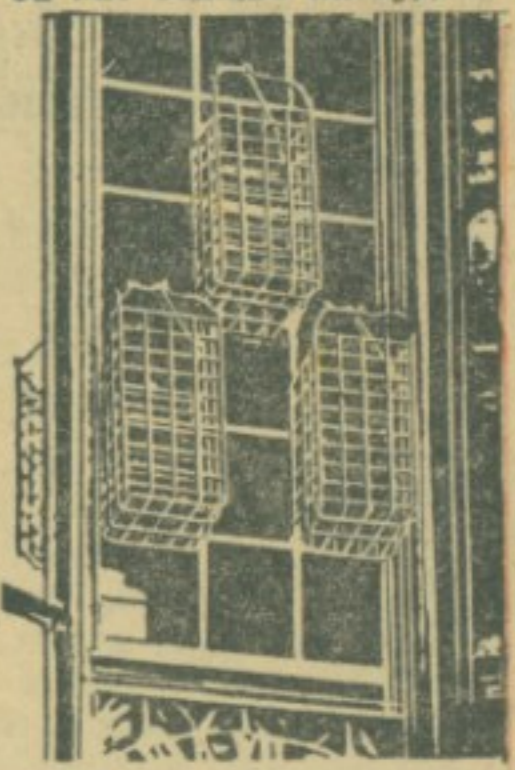
Жан Красо, професор Колеџа свете Барбаре у

Парижу, могао је да покрете своје уши у четири разна правца.

КАО ОПОМЕНА...

На звоннику цркве св. Ламберта, у Минстеру, у Немачкој, и данас још висе три гвоздена кавеза као сећање на судби-

ну тројице злочинаца који су, пре 421 годину, били у њима погубљени.

ЈЕДАН ЗА ТРИДЕСЕТ

Хозе Угарте из Естеле, у Шпанији, био је позван на једну свадбену закуску заједно са још тридесет других гостију. Догодило се некако да на закуску, која је била обично спремна на, не дође нико сем њега. Ипак, од јела при-

премљених за 30 гостију није остало ништа, јер је тај једини гост појео све што се нашло на трпези, зајавивши то са 36 шоља какаоа и четири литра јаке црне кафе.

Ширмски човек
ПО РОМАНУ
Зена Треја

НАСТАВИЋЕ СЕ

Са свих страна

ПЛАВА БИЉКА ИЗ КИНЕ

У САД нагло је порасло интересовање за једну биљку из северне Кине која је пре кратког времена пренета у Америку. Биљка има плаво лишће, може да се сади у било које доба године, обилно се бокори и отпорна је на велику вилу, врућину и на биљне штеточине. Биљка припада фамилији љиљана. Мада има своје име,

„офиогена јапоника“, у Америци је прекрштена у „мондо“, како би имала што већу прођу, јер је трговац који је биљку увео издествовао, кажу, искључиво право продаје. Зато што лепо изгледа и што је врло отпорна, ова кинеска биљка веома је тражена.

КОЛИКО ЈЕ ТЕШКА КРАВА?

Како да се израчуна тежина једне краве или једног вола искључиво према њиховим спољним димензијама? Да би се дао практичан одговор на ово питање, које занима многе пољопривреднике, Национални институт за пољопривреду

у Француској позвао је у помоћ електронску машину за рачунање. Она је, из више хиљада прикупљених статистичких података извукла закључак, који ће убудуће служити за израчунавање тежине говеда узимајући у обзир само њихову висину и облик.

И ПОЛИЦИЈЦИ СЕ МОДЕРНИЗУЈУ

У духу општег техничког напретка, и енглески полицајци се модернизацију. Они ће ускоро добити нове палице, начињене од нарочите пластичне материје, у које је утиснута неизбрисива љубичаста боја. Палица испушта боју при сваком јачем удару о какав предмет. Тако у случају каквих нереда, полиција ће лако моћи да пре-

позна сваког оног који је добио ударац палицом, али је успео да се спасе хапшења на лицу места и жељи да побегне кући. Ову боју не еквиди ни влага ни топлина. Палице неће бити јевтини: свака ће стајати око 18 фунти стерлинга.

ЕКСТРАКТ БРЕСКВЕ

Тек после вишегодишњих покушаја, научницима је пошло за руком да добију природни екстракт брескве који може да се конзервира. Раније, чим би се бресква преполовила, месо месо би у додиру с ваздухом почело да трпи

хемиске промене, тако да су сви покушаји конзервирања остајали без успеха. Сада су хемичари успели да пронађу одговарајући „стабилизатор“, тако да пресечен плод у додиру с ваздухом остаје непромењен, а екстракт се конзервира лако и за дужи временски период.

ЛЕДОЛОМАЦ НА АТОМСКИ ПОГОН

У Совјетском Савезу гради се ледоломац на атомски погон чија ће носивост бити 16.000 тона. Његов атомски мотор имаће снагу од 44.000 „коња“. Овај брод, дужак 132 метра, достицаће брзину од 18 чворова и ломити лед дебело 20 сантиметара. Ледоломац ће моћи да остане на путовању годину дана а да не узима ново гориво.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

НАМАГНЕТИСАНЕ СИЈАЛИЦЕ

У Америци је израђена нова врста сијалице, која се не уврће у лежиште. Уместо тога, основа сијалице и лежиште намагнетисани су, тако да се сијалица чврсто држи. Спој је толико јак да се чак ни снажним трескањем не може раскинути.

МАСКА ПРОТИВ ЗРАЧЕЊА

Амерички стручњаци успели су да начине маску против атомског зрачења, али која може да послужи и као заштита од класичних бојних отрова. Маска је релативно лака и омогућава широко поље гледања.

НОВА ЛЕГУРА ЗА АВИОНЕ

Лабораториски стручњаци америчке морнарице добили су једну нову, врло трајну челичну легуру, која је у стању да издржи високе притиске. Она има у себи титанијума, силицијума и бора, што је и чини овако отпорном. Сматра се да ће ова легура омогућити грађење лакших авиона.

НЕСАГОРИВИ ВРХОВИ РАКЕТА

Недавно је објављено да су за потребе америчког ваздухопловства израђене ракете чији горњи део не сагори кад се из јоносфере враћа на Земљу, и поред изванредно високе температуре која настаје услед трења. И досад су радиуређаји у ракетама слали за време лета извештаје о брзини, топлоти и другим чињеницама, али сад ће се још успешније, после пада ракете, моћи да установи право стање ствари у атмосфери.

ГРЕЧ

Многима је позната ова риба са оштрим бодљама на леђима. Занимљиво је да ње има готово у свим водама, али ипак претежно живи на северној хемисфери. Налази се свуда у Европи, али и у америчким рекама и језерима; Постоји неколико врста греча. Неке су велике, много веће од

врсте која живи у нашим водама, док су друге веома мале. У америчком Великом Језеру греч може бити дугачак до 90 сантиметара и тежак око тринаест килограма. Друга врста, које има у неким водама Северне Америке, веома је мала и има лету боју, тако да ове грече држе у аваријуму.

Греч је углавном месождер. Млади се хране ситним воденим животињама, док одрасли нападају и веће рибе. Месо им је веома укусно, нарочито код већих врста, те их рибари радо лови. У океану око америчке обале живи једна риба црвене боје слична гречу, па је тамо зову „црвени греч“, мада она припада сасвим другој врсти.

„ЧУДОТВОРНИ ТЕПИХ“

Чудотворни тепих из дечјих бајки који лети кроз ваздух са својим путницима, према речима једног стручњака из Технолошког института у Калифорнији, може ускоро да постане стварност. Он сматра да се може конструисати „тепих“ од малих затворених хелија, које би биле испуњене водоником и хелијумом. Зидови тих хелија били би доволно јаки, а сама летелица лакша од ваздуха, тако да би могла да лебди у висинама. И један стручњак из Лос Анђелоса такође сматра да је могућно освајање простора на овај начин.

ДИНОСАУРИ СУ БИЛИ МИРНЕ ЖИВОТИЊЕ

Један стручњак из Смитсоновог института у САД, проучавајући фосиле диносаура, дошао је до закључка да су они били мирне животиње, које су се храниле углавном биљном храном. Диносауре обично замишљамо као огромне животиње. Међутим, како овај научник каже, њих је било више врста. Поред тиниовских диносаура тешких и до 50 тона, постојали су и знатно мањи, а неки чак нису били већи од обичног пилета. Неки су наравно јели рибу. Једни су ишли усправно, док су други имали тело заштићено неким врстом оклопа.

„ПОЉОПРИВРЕДНА ВИЗА“ ЗА ТУРИСТЕ

Поједини амерички туристи који из САД путују у разне земље Европе или Јужне Америке морају се упознати са извесним законским одредбама америчке граничне службе, које се тичу пољопривреде. Наиме, догађало се да су неки од њих, враћајући се кућама, доносили са собом разно цвеће или друге биљке ради расада. Заједно с њима, они су у своју земљу уносили и разне инсекте или проузроковаче биљних болести, па је разумљиво што се контрола у овом погледу морала појачати.

НАЈШИРЕ БИОСКОПСКО ПЛАТНО

Нови тип филмске технике, пиктограма, с платном које потпуно опкољава гледаоце, биће приказан у америчком штанду на Светској изложби у Брислу, 1958 године. Новину претставља једанаест пројектора који су поређани у круг, тако да гледаоци могу да посматрају филм на коју се год страну окрену. Циклограма је изум Волта Дизнија. Засад једина оваква апаратура налази се у парку „Дизнијева земља“ у Калифорнији.

ХЛАЂЕЊЕ КОЧНИЦА

Један Американца дошао је на оригиналну идеју да водом из хладњака не хлади само мотор, већ и кочнице. Кроз кочнице, у којима се по дужини налазе отвори, стално кружи вода из хладњака и расхлађује их. По речима овог Американца, то стаје само неколико десетина долара више, али зато су овакве кочнице веома ефикасне и знатно дуже трају.

НОБЕЛИЈУМ

Амерички научник Пол Филд, у заједници с другим америчким, британским и шведским научницима, открио је нов елемент — 102. Сматра се да ће овај елемент добити име нобелијум, у част Нобеловог физичког института у Стокхолму, где су обављена коначна истраживања.

Јестели век чулига...

...још у познатој збирци источњачких прича „Хиљаду и једна ноћ“ помиње се да су голубови често носили писма из једног града у други, или из једне покрајине у другу.

...морски ракови пливају десет пута брже кад пливају на трашке.

...у Аргентини расте једна врста дрвета, које се зове „пало борачо“, чије гране и граничне расту у свим правцима, а међу собом су тако испреплетане да је потпуно немогуће успунати се до његовог врха.

...и рибе спавају, само са отвореним очима.

...у Аустралији се често приређују бокс-

мечви између људи и кенгура.

...прве знаке интерпункције налазимо још на старим папирусима. Тако су на једном папирусу из 3 века пре наше ере, који се чува у Бечу, реченице одвојене с две тачке постављене једна изнад друге. Много се више употребљавала само једна тачка, чије се значење мењало према месту где је стављена. На пример, тачка стављена изнад имала је улогу какву данас има, тачка у средини реда имала је улогу запете, а стављена при дну реда, као што је ми данас стављамо, имала је данашње значење тачке и запете.

...реч „матрац“ постала је од арапске речи „ал-матрах“, која уствари значи „јастук“.

... сви становници данског острва Линдјорд слепи су за боје.

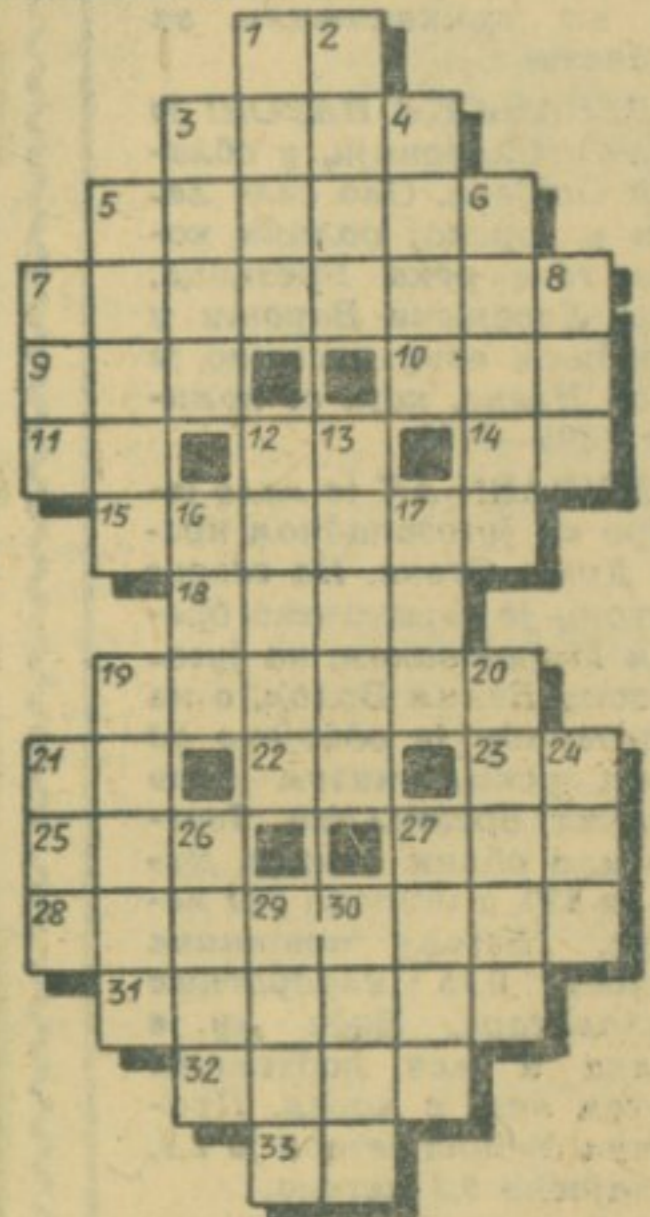
...географске карте познате су готово свим народима света, чак и онима које ми називамо „дивљим“. Тако је, на пример, Тахијанин Тулапа, кога је морепловац Кук повео са собом, набавио свом господару већи број примитивних нацрта географских карата којима се са свим добро могло послужити.

... прва електрична пегла појавила се у продаји у Шведској још 1889 године.

УКРИПТИВА

Водованно: 1) слово латинице; 2) пил; 3) једна од страна правоуглог троугла; 7) морска риба (множ.); 8) спеза; 10) гал и лука у Немачкој; 11) хемијски знак за силицијум; 12) два иста сугласника; 14) лична заменица; 15) дани одмора; 18) став који треба доказати, тврдња (множ.); 19) врста војничког строја (множ.); 21) дека у Италији; 22) иницијали имена у презимена тамнавског кнеза, једног од вођа у бојби против Јанчара; 23) неолезен; 25) гочки и латински предлог у сложеницама са значењем: пређашње, некадашње; 27) глас зари; 28) дека у Северној Америци; 31) врста сукхемскаг производа; 32) аргентински шаховски велемајстор; 33) једна нота.

Усправно: 1) бивше јеврејске четврти у неким градовима; 2) ствано женско име; 3) француски припадници полкрета отпора у Другом светском рату; 4) напад, налет; 5) вањна титула исламског поглавице; 6) напет, мелодич (множ.); 7) врста мушког гласа; 8) црна крва; 12) летовалиште код Макарске; 13) врста дивљег говечета; 16) узвик; 17) новчана јединица у Јапану; 19) врста палме; 20) заштита, окриље; 21) златоносна река у Србији; 24) орган чула вида; 26) водонап; 27) француски композитор из 18 века (опера „Хиполит и Акисија“); 29) ствано мушко име; 30) повреда, ослеза.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водованно: 1) гама; 5) марела; 7) болид; 8) ба; 10) Урон; 11) дом; 12) јун; 13) вино; 14) ен; 15) кавон; 16) аниас; 18) Епир; 19) овално; 21) Клава; 22) ав; 24) „Алиа“; 25) Ази; 26) црна; 27) хрип; 28) ки; 29) клима; 30) насеље; 32) риба.

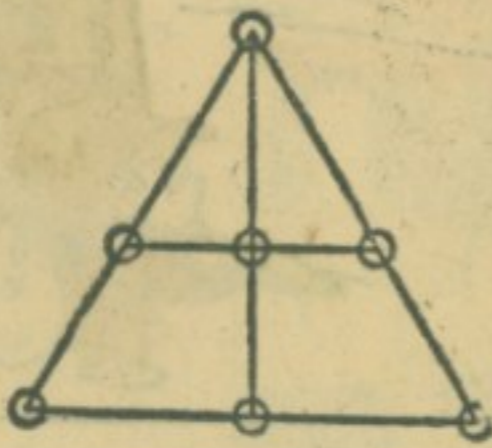
Усправно: 1) галон; 2) арин; 3) мел; 4) аз; 5) модурна; 6) абонор; 7) Бује; 8) Амон; 11) Дицара; 13) вањла; 15) капара; 17) Непала; 19) олин; 20) назиме; 21) кавк; 23) Вила; 25) Армље; 27) хлеб; 29) кси; 31) ав.

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

Игра за двојницу

На комаду хартије нацртајте фигуру као што вам наша слика показује. Више још боље ако је мало повећате.

Један од играча нека узме пасуљ, а други кукуруз (или нешто слично), сваки по три зрна, и нека их наизменице намештају на кружиће. Када наместе сва зрна нека прво вуче један, па други,

и тако редом, увек до најближег кружића, све док један од играча не буде тако затворен да не може више да направи ниједан потез. У том случају онај други је победник.

Загонетка

Ова реч је отицу слична јако, познаје је скоро свако дете, јер када се чита наопако даје име најближе планете. (одуц — кедс)

Неуређене таблице

Ових шест таблица размештајте тако да, читајући редом сва прва слова, па онда сва друга и тако даље, добијете преу строфу познате вачке песнице. (Правилно распоређене таблице ићи ће овим редом: 3,

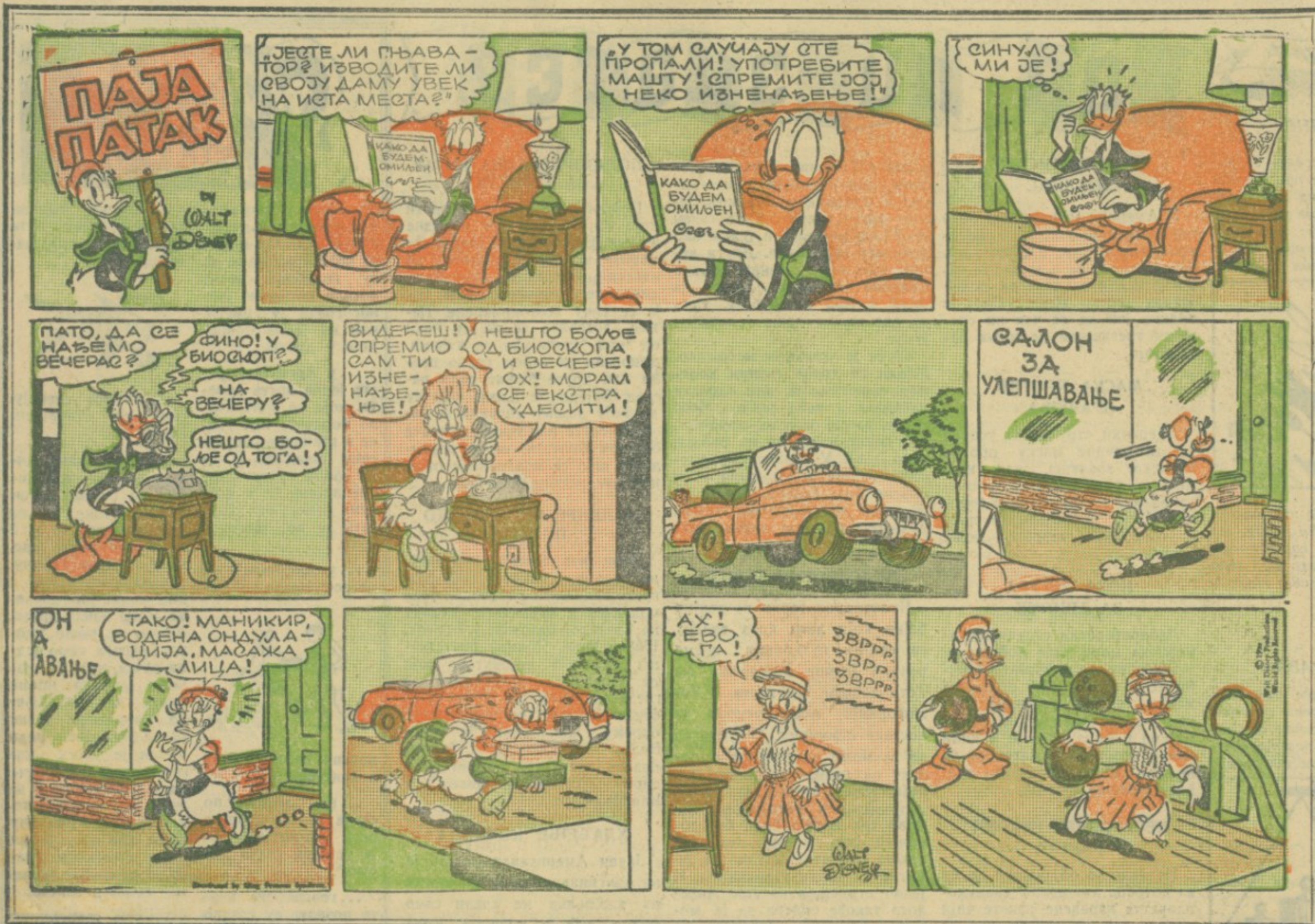
1	2	3	4	5	6
А	Ш	Ј	К	У	О
У	Д	Л	Е	И	М
Д	В	И	А	О	Р
А	Ђ	С	А	М	К
О	Б	К	Ш	О	Ж
Л	Р	О	Е	Е	Н
Д	П	И	А	О	К
Е	Ц	Ј	А	О	К

1, 8, 2, 4, 6. Песма гласи: Ја њак, ко од школе бежи де-у школу идем и добар сам ран је opak).

Од тачке до тачке

Добро заштићеном прином оловком спојите све тачке, редом од 1 до 40, па ћете видети на шта је малишан узја-хао.

ЗДРАВЉЕ ЈЕ НАЈГЛАВНИЈЕ

Раја пошао да полаже поправни испит из математике. Дуго га мела, тако да је Паја већ почео да губи стрпљење. Најзад, у неко доба, појављује се Раја.

— Шта би? — скочи Паја и потрча му усусрет.
— Ништа не брину, ујка-Паја, — стаде да га умирује Раја. — Значи ли кад си ми говорио да је главно да је човек здрав?

НИЈЕ САСВИМ НЕМ

— Чуо сам да твоја Велка доста прича, — каже Хорацију један пријатељ. — Је ли то истина?

— Истина је, — одговори Хорације. — Не затвара уста од јутра до вечери.

— То значи да ти уопште не можеш да дођеш до речи!

— А, не. Понекад успева да искористим прилику кад она пере зубе!

ШИЉИНЕ ЧАРАПЕ

Шиља! Молила вас, пар чарапа!

Трговац: Које боје?

Шиља! Исте, ако је могућно!

Светлане и дладинова чаробна лампа

Рођи се ОДГОВОР
шћан

- КАЛАЈЛИЈЕ** су: врста старих занатлија украс назив за старе песме
- ЛЕВАЊСКА ВАРОШ** налази се у: Босни Словенији Славонији
- МУРАВЊАК** је: језеро врста змије острво
- КАЛВИЛ** је: презиме вође град

ОДГОВОР

КАЛАЈЛИЈЕ су украс од метала, рађен у облику малог звонца и с подужним грлом. Обично су везиване по две калајлије, и то дугачком врпцом једна за другу и тако уpletене у витице вешане о врат, а при тоду су звечкале. Носиле су их девојке по Мачви, а мушкарци су их прикачићали за подвезице.

ЛЕВАЊСКА ВАРОШ је село у Славонији, у области Осијека. Ово село лежи у горској долини којом тече река Брезница. Код Левањске Вароши у Средњем веку постојао је град Невна, који се помиње 1395—1486.

МУРАВЊАК је мало језеро на југозападном крају Дугог Отока. На северу истоку је ограничено брегом Муравњаком, на југоистоку Белим Врхом, а на југозападу је одвојено од мора уским низом врло ниских брежуљака. Језеро има облик елипсе. Дуго је 830, а широко 280 метара. Његова површина износи 0,15 квадратних километара. Вода му је слана и има подземним путем везу с морем. Просечна дубина језера је 2,9, а највећа 5,8 метара.

КАЛВИЛ је врста воља финих јабука. Код нас их има мало, али успевају добро, нарочито у Словенији и Босни. Негде их називају и ребрачама, јер су око отвора чашке ребрасте.

